

Udskrift
af
Arbejdsrettens dom af 15. december 2016

I sag nr. AR2015.0384:

Dansk Arbejdsgiverforening

for

DIO I

for

Scandinavian Airlines System Denmark-Norway-Sweden

mod

FTF

for

CAU, Cabin Attendants Union

Dommere: Henrik Dahl, Lars Hjortnæs (næstformand og retsformand), Poul Dahl Jensen (næstformand), Sofie Nilsson, Lars Quistgaard, Thomas Rønnow, Jytte Scharling (næstformand), Peter Stenholm og Sine Sunesen.

Indledning

Sagen angår, om CAU (Cabin Attendants Union) har brudt Hovedaftalens § 2, stk. 4, og parternes overenskomst i forbindelse med kabinepersonalets overenskomststridige arbejdsnedlæggelser den 24. februar 2015 og den 27. februar – 2. marts 2015.

Parternes påstande

Klager, Dansk Arbejdsgiverforening for DIO I for Scandinavian Airlines System Denmark-Norway-Sweden, har nedlagt påstand om, at Cabin Attendants Union har begået brud på Hovedaftalens § 2, stk. 4, og brud på den mellem Scandinavian Airlines System Denmark-Norway-Sweden og CAU indgåede overenskomst for 2014-2017.

Klager har endvidere nedlagt påstand om, at Cabin Attendants Union til Dansk Arbejdsgiverforening skal betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod.

Indklagede, FTF for CAU, Cabin Attendants Union, har over for klagers påstande om brud på henholdsvis Hovedaftalen og overenskomsten påstået afvisning.

Over for klagers påstand om bod har indklagede påstået frifindelse.

Klager har over for indklagedes afvisningspåstand nedlagt påstand om, at sagen fremmes for Arbejdsretten.

Parternes aftalegrundlag

Hovedaftalens § 2, stk. 4, lyder således:

”Såvel hovedorganisationerne som de under dem hørende organisationer samt øvrige af Hovedaftalen bundne organisationer er forpligtede til ikke at understøtte, men med alle rimelige midler at hindre overenskomststridige arbejdsstandsninger og, hvis overenskomststridig arbejdsstandsning finder sted, at søge at få den bragt til ophør.”

§ 12.1, 2. afsnit, i overenskomst mellem SAS Scandinavian Airlines System og Cabin Attendants Union 2014-2017 lyder således:

”Regler for behandling af uoverensstemmelser

Ved behandling af uoverensstemmelser mellem parterne vedrørende ovennævnte overenskomsts forståelse henvises til ”Norm for regler for behandling af faglig strid” samt til Hovedaftalen mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark af 31. oktober 1973 med senere ændringer, som tiltrædes af parterne.”

Sagsfremstilling

Cabin Attendants Union, CAU, er faglig organisation for det danske kabinepersonale hos Scandinavian Airline System, SAS.

SAS indgik i december 2014 en aftale om køb af aktiekapitalen i Cimber A/S. I forbindelse med købet af aktierne besluttede SAS at overføre en del af sin produktion (12 fly) til Cimber med virkning fra den 1. marts 2015.

I januar 2015 indledte SAS forhandlinger med CAU om de løn- og ansættelsesvilkår, der skulle gælde for det kabinepersonale, der skulle overføres til Cimber sammen med flyene.

CAU ønskede at indgå overenskomst for de ansatte i Cimber. På daværende tidspunkt havde Cimber en overenskomst med Flyvebranchens Personale Union (FPU).

Ved mail torsdag den 19. februar 2015 indkaldte CAU sine medlemmer til møde tirsdag den 24. februar 2015:

” ...

På utallige opfordringer holder vi et nyt medlemsmøde. Det bliver holdt:

Tirsdag 24. februar 2015

klokken 9.00

på Hilton Hotel ved lufthavnen

Skynd dig at sætte kryds i kalenderen. Husk, at du ikke må holde i P-huset, hvis du ikke er i tjeneste. Vi kan anbefale at bruge Metroen, som kører lige til døren.

...

Rettigheder ved overdragelse

SAS er gennem de seneste uger kommet med flere tvetydige og direkte selvmodsigende meldinger om rettighederne for dem, som bliver overdraget til Cimber.

Vi vil gerne skære igennem og fortælle, at CAUs synspunkt er, at alle de overdragedes rettigheder fra den nuværende overenskomst også vil være gældende i Cimber – mindst indtil 1. marts 2017.

Det vil sige, at vores holdning er, at de overdragede blandt andet beholder deres nuværende:

- Løn.
- Pension.
- Forsikringer.
- Tjenestegøringsbestemmelser.
- Opsigelsesvarsler.

...

Forberedelse til retssag

CAU mener, at SAS' virksomhedsoverdragelse til Cimber er et forsøg på at omgå vores overenskomst. Derfor er vi nu ved at lave de indledende forberedelser til en retssag mod SAS.

Hvis det ikke lykkes CAU og SAS at lave en overenskomst i Cimber, så vil retssagen formelt blive startet. Men det vil ikke stoppe overdragelsen, og en retssag vil kunne tage adskillige måneder om at blive afgjort.”

Dagen efter – fredag den 20. februar 2015 – udsendte CAU et nyhedsbrev med overskriften

”Forhandlinger genoptages”:

”Forhandlingerne om en overenskomst i Cimber er genoptaget i dag fredag den 20. februar 2015. ...

Kravet fra CAUs side er stadig det samme, som det hele tiden har været: CAU skal have overenskomsten i Cimber. Det er det helt overordnede mål.

...”

Mødet den 24. februar 2015 blev indledt som planlagt, men kl. 12.30 nedlagde et antal medlemmer af CAU overenskomststridigt arbejdet hos SAS. Det medførte, at DA indkaldte FTF til fællesmøde senere samme dag. Fællesmødet blev berammet, men inden det blev afholdt, var medarbejderne gået i arbejde igen.

Samme dag havde CAU udsendt følgende nyhedsbrev:

”SAS’ Cimber-fidus rammer passagererne

SAS har opkøbt flyselskabet Cimber og overfører medarbejderne til det nye datterselskab. Det skabte i dag så stor frustration blandt kabinepersonalet, at de gik til fagligt møde – med aflysninger og forsinkelser i Københavns Lufthavn til følge. Mødet startede ellers som et normalt medlemsmøde for fagforeningen Cabin Attendants Union, CAU, som organiserer kabinepersonalet i SAS. Men frustrationen og vreden blandt medlemmer på mødet var så stort, at mødet udviklede sig til et regulært fagligt møde.

God grund til fagligt møde

’Jeg skal være den første til at beklage, at den situation, som SAS har bragt vores medlemmer i, nu kommer til at gå ud over passagererne. Vi har opfordret vores medlemmer til at stoppe mødet og gå i arbejde igen’, fortæller Merete Scheel, formand for CAU.

Men hun forklarer også, at der er en god grund til, at vreden og frustrationen har bredt sig blandt kabinepersonalet i SAS.

’Ledelsen i SAS har presset vores medlemmer ud i desperation. Om mindre end en uge bliver over 140 af medlemmer overdraget til Cimber, og hvor de ikke kender deres fremtidige arbejdsvilkår. SAS har kendt til det her i lang tid, og der er grænser for, hvor lang tid man som arbejdsgiver kan være bekendt at lade sine medarbejdere gå rundt i opslidende usikkerhed og utryghed’, siger Merete Scheel.

Enkel løsning

For CAU er løsningen på situationen meget enkel: SAS skal selvfølgelig lade den nuværende overenskomst mellem CAU og SAS gælde i Cimber også. Foreløbig har parterne forhandlet siden 22. januar, uden at SAS er kommet CAU i møde.

’Vi anerkender ikke situationen som en virksomhedsoverdragelse. Vi betragter det som et forsøg på at omgå vores overenskomst’, forklarer Merete Scheel.

Det faglige møde startede kl. 11.15.”

Dagen efter, onsdag den 25. februar 2015, var der følgende omtale af situationen på nyhedssitet Stand By:

”Anstrengt forhold mellem SAS og fagforening

Flyselskaber: I dag mødes SAS med CAU – fagforening for de 1.100 kabineansatte i Danmark, der i går nedlagde arbejdet i flere timer. CAU's medlemmer er vrede over tvangsoverflytninger til SAS' nyindkøb, Cimber, til dårligere kontrakter. Mødet i dag kan give ny arbejdsnedlæggelse på fredag, siger CAU.

I går havde CAU, Cabin Attendants Union, medlemsmøde på Hilton Copenhagen Airport fra morgenstunden. Men stemningen blandt CAU-medlemmerne blev ophidset som timerne gik. Det endte med, at de op mod 300 medlemmer efter kl. 11 bad CAU's bestyrelse forlade mødet.

Povl Arne Petersen, presse- og kommunikationsansvarlig hos CAU, sagde i går til standby.dk: 'CAU skal i dag mødes med SAS. Medlemmerne i CAU afventer mødets resultat, er det ikke tilfredsstillende kan CAU ikke udelukke ny arbejdsnedlæggelse på fredag.'

...”

Forhandlingerne om at indgå overenskomst mellem CAU og Cimber brød sammen den 25. februar 2015.

Med henblik på at informere herom indkaldte CAU den 26. februar 2015 på ny sine medlemmer til et møde, som skulle finde sted på Hotel Hilton den 27. februar 2015 kl. 9.00. Det fremgik af indkaldelsen, at CAUs bestyrelse opfordrede alle medlemmer til at deltage for at høre om CAUs fremtid.

Fredag den 27. februar 2015 nedlagde et stort antal medarbejdere på ny overenskomststridigt arbejdet. I den forbindelse refereredes på www.dr.dk en udtalelse fra CAUs informationschef, Povl Anker Petersen, om, at tillidsfolkene på mødet havde opfordret medarbejderne til ikke at nedlægge arbejdet.

DA indkaldte samme dag FTF til fællesmøde. Af referatet fra fællesmødet fremgår bl.a.:

” ...

På tidspunktet for fællesmødets afholdelse var arbejdsnedlæggelsen løbende.

...

Fra arbejdstagerside erkendte man, at arbejdsnedlæggelserne er – og har været – overenskomststridige, og man gav tilsagn om at pålægge arbejdstagerne at genoptage og normalisere arbejdet snarest og senest dags dato kl. 14.30. ...

Fra arbejdsgiverside ... forbeholdt [man] sig at indbringe sagen for Arbejdsretten som hastesag.”

Samme dag kunne man på DR2 Deadlines twitterprofil læse følgende tweets fra Jean Pierre Schomburg, der var næstformand i CAU:

”Vi er ikke i tvivl om, at SAS har lavet denne aftale for at komme uden om overenskomsterne”

og

”Det er på sigt samtlige danskere på overenskomst, der kan risikere at miste deres rettigheder”.

Parterne er uenige om, hvorvidt tidspunkterne for de to tweets – henholdsvis kl. 13.34 og kl. 13.37 – er korrekte.

Den 27. februar 2015 blev Jean Pierre Schomburg endvidere interviewet til bl.a. TV2 Nyhederne. Det skete kl. 14.30. Af en udskrift af dette interview fremgår bl.a.:

” ...

Q: Hvornår genoptager medarbejderne arbejdet?

’Det håber jeg, de gør, når SAS melder klokkeklart ud, at den overenskomst de havde inden det her startede, det også er den overenskomst, de har i fremtiden. Og hvis det, SAS går ud og siger, står for troende, så er det jo bare nemt, så sætter vi os ned med SAS om et øjeblik og underskriver den aftale, og så er alle glade, men det er jo tydeligvis ikke det, der sker.’

...
’

Det de [medlemmerne af CAU] har sagt personligt lige inden jeg gik var, ’vi glæder os til at se du kommer tilbage med en overenskomst’.

Q: Og gør I så det?

’Det håber jeg’.”

I et interview med DR i tv-programmet Deadline samme aften kl. 22.30 udtalte Jean Pierre Schomburg bl.a.:

”Q: Men I kommer ikke til at gå på arbejde, før I har en aftale?

’Mine medlemmer har bedt om en overenskomst, som de kender, som de har tryghed i, det er ikke det, der foregår lige nu’.”

Mediedækningen fortsatte lørdag den 28. februar 2015.

Af referatet af nyt fællesmøde den 28. februar 2015 fremgår bl.a.:

”På tidspunktet for fællesmødets afholdelse var arbejdsnedlæggelsen løbende.

...
Fra

arbejdstagerside erkendte man som under fællesmødet fredag den 27. februar 2015, at strejken er overenskomststridig. Man pålagde de aktionerende forbundsmedlemmer

fuldt ud at genoptage og normalisere arbejdet senest i dag kl. 16.45. Man understregede, at man allerede fra FTF utvetydigt havde pålagt CAU at opfordre de strejkende til at genoptage arbejdet. CAU har imødekommet dette pålæg og vil gentage opfordringen i forlængelse af fællesmødet. Forbundet har ikke været bekendt med de anførte syge- og unfitmeldinger. Forbundet har tidligere tilkendegivet ved meddelelse til alle medlemmer at raske medlemmer var forpligtet til at møde til planlagt tjeneste. ...”

På www.nyhederne.tv2.dk blev der den 28. februar 2015 under overskriften ”SAS-personale pålagt at genoptage arbejdet – men gør det ikke” offentliggjort et fotografi af et brev fra kabinpersonalet CPH-SAS til SAS’ ledelse dateret lørdag den 28. februar 2015 og med anført tidspunkt kl. 18.00 med følgende indhold:

”Vi genoptager på ingen måde arbejdet, før vi har set en underskrevet overenskomst fra SAS. Vi sidder fortsat her på Hilton Hotel med en del kolleger. Flere og flere tilslutter sig nu mødet. Vi forventer at flere kolleger deltager indtil der ligger en underskrevet overenskomst på bordet. Kabinpersonalet opfordre CAU til at informere deres medlemmer direkte pr. mail når dette er gældende. Indtil da fortsætter mødet.”

Af den pågældende nyhedsopdatering fremgik endvidere bl.a.:

”Ansatte vil ikke følge aftale

CAU bekræfter til TV2 NEWS, at deres medlemmer, som holder fagligt møde på Hotel Hilton, er blevet pålagt at genoptage arbejdet, men at det er tvivlsomt, om de ansatte vil gøre det.

- Vi har været på Hilton som aftalt og givet beskeden. Den besked vi har fået fra medlemmerne er desværre, at de bliver på mødet, indtil SAS giver dem en overenskomst, siger Jean Pierre Schomburg, næstformand i CAU til TV2 NEWS.”

CAU udsendte samme dag et nyhedsbrev med overskriften ”Stadig ingen forhandlinger”:

”Det er ikke lykkedes CAU at få kontrol over foreningens medlemmer. Klokken 16.45 bad næstformand Jean Pierre Schomburg medlemmerne, som er samlet til møde på Hotel Hilton i Københavns lufthavn, om at gå i arbejde igen.

’Jeg har i klar tekst sagt til medlemmerne, at de skal genoptage arbejdet. Men de har i lige så klar tekst sagt til mig, at det vil de ikke, før CAU har en overenskomst i Cimber’, fortæller Jean Pierre Schomburg.

Enkel løsning

For næstformanden er løsningen meget enkel.

’Ledelsen i SAS er velkommen til at kontakte mig, så vi hurtigst muligt kan få lavet en aftale, så vi kan få vores passagerer tilbage i flyene – det er det, som er det vigtigste. Jeg og resten af bestyrelsen i CAU står til rådighed hvert øjeblik, det skal være’, siger han.”

Medierne fortsatte dækningen af arbejdsnedlæggelsen. Således skrev Politiken den 28. februar 2015 kl. 17.53 under overskriften ”SAS-personale går ikke på vingerne i dag” bl.a.:

””Bolden ligger hos SAS’. Så klar er meldingen fra repræsentant for kabinepersonalet, Jean Pierre Schomburg, efter SAS-personalet i eftermiddag har afvist at genoptage arbejdet.

...

”Vi er blevet pålagt at bede medlemmerne om at genoptage arbejdet, og det har vi gjort. Jeg kommer lige fra Hilton ..., og jeg sagde klart, at jeg ville opfordre dem til at gå tilbage til arbejde øjeblikkeligt.”

...

Han fortæller desuden at kabinepersonalet er ved godt mod, og at de ikke vil finde sig i den behandling, de har fået af arbejdsgiverne i forhandlingerne hidtil.

...”

Den overenskomststridige arbejdsnedlæggelse blev behandlet i Arbejdsretten søndag den 1. marts 2015 kl. 11.00, hvor der blev givet pålæg om genoptagelse af arbejdet senest kl. 12.30 samme dag.

Dagbladet Politiken skrev den 1. marts 2015 kl. 16.07 under overskriften ”SAS-personale trodser Arbejdsretten: Nægter at gå i arbejde” bl.a.:

”Arbejdsretten har ellers her til formiddag pålagt kabinepersonalet at gå i arbejde igen fra klokken 12.30, men trods indtrængende opfordringer fra fagforeningen CAU til at følge det påbud, har personalet holdt fast og har efterfølgende bedt CAU om at forlade mødet, så de kan diskutere videre internt. Ved at fastholde arbejdsnedlæggelsen risikerer de ansatte deres stilling.

Imens er fagforeningens bestyrelse nu gået i møde. Hvis de ikke får medlemmerne i arbejde, risikerer fagforeningen at skulle betale en stor bod.”

CAUs bestyrelse sendte søndag aften den 1. marts 2015 kl. 23.30 en mail til medlemmerne med overskriften ”Vigtig medlemsmeddelelse fra CAU” og med følgende indhold:

”Kære medlemmer

SAS har i dag givet alle CC medlemmer meddelelse om, at det vil have den hårdeste konsekvens for den enkeltes ansættelsesforhold, hvis vedkommende ikke senest i morgen klokken 12.00 bekræfter at ville møde på arbejde i henhold til den tildelte schedule.

CAU synes, det er en meget hård besked, der er gået ud fra SAS, og vi ved, at mange er chokerede og forvirrede.

CAU kan imidlertid ikke gøre andet end at melde meget klart ud: Selvom beskeden fra SAS er hård, så er den lovlig. Hver enkelt CC har derfor pligt til at forholde sig i

overensstemmelse med beskeden fra SAS og meddele at ville møde på arbejde i henhold til schedule. En CC, der ikke gør dette, kan desværre stå uden løn fra i morgen. Den nuværende arbejdsnedlæggelse er overenskomststridig og må stoppe.
...”

Arbejdet blev genoptaget mandag den 2. marts 2015.

Det fremgår en fremlagt artikel i Politiken fra den 28. februar 2015, at der på daværende tidspunkt havde været 72 aflyste flyafgange som følge af de overenskomststridige arbejdsnedlæggelser.

SAS har til brug for sagen udarbejdet et ”Rough Assessment” af de økonomiske konsekvenser for SAS af den overenskomststridige arbejdsnedlæggelse, hvorefter der anslås et tab på ca. 38 mio. kr. Beløbet fremkommer som et skønnet indtægtstab på ca. 30.4 mio. kr. og en direkte udgift til ombookning, hotelophold, mad mv. til passagerer på ca. 4.4 mio. kr. samt overtidsbetaling mv. til personale på ca. 3 mio. kr.

Indklagede har bestridt SAS’ opgørelse som udokumenteret.

Forklaringer

Der er under sagen afgivet forklaring af Flemming Jensen, Michael Hinca, Jean Pierre Schomburg, Brian Daugaard og Jørn Fink.

Flemming Jensen har forklaret bl.a., at han indtil den 1. maj 2015 var koncerndirektør i SAS og havde det overordnede ansvar for driften og det flyvende personale.

Forhandlingerne med CAU begyndte omkring årsskiftet 2014/2015 efter, at SAS havde købt Cimber i december 2014. SAS ønskede at lave en aftale om overførsel af nogle af SAS’ piloter og kabinepersonale til Cimber, men sådan at piloterne kunne komme tilbage til SAS. Cimber havde allerede en overenskomst med et andet fagforbund, og det er normalt det enkleste, hvis alle medarbejdere er på samme overenskomst. De ønskede at lave individuelle aftaler, hvor de medarbejdere, der blev overført til Cimber, kunne arbejde på samme vilkår som i SAS. Det er hans opfattelse, at SAS strakte sig langt for at nå til en aftale.

Han deltog i forhandlingerne den 25. februar 2015. Det var hans opfattelse, at CAU optrådte splittet. Formanden ønskede at indgå en aftale med SAS, mens andre helt afgjort ikke ønskede at finde en løsning. De aftalte, at han skulle drøfte med koncernchefen i SAS, om SAS kunne gå endnu videre. Da han kørte hjem ved 21-tiden, blev han ringet op af Jørn Fink fra CAU, der fortalte, at CAU ikke kunne vente til torsdag, men ville have svar inden for nogle timer på, om SAS-overenskomsten kunne gælde også i Cimber. Han var overrasket over, at det ikke var formanden, Merete Scheel, der ringede. Han ringede tilbage til CAU samme aften for at tale med Merete Scheel, men hun var ikke at træffe. Det var Jørn Fink, der svarede. Han gav Jørn Fink besked om, at SAS ikke kunne imødekomme CAUs ønsker.

Arbejdsnedlæggelserne var skadelige for SAS, både her og nu og fremadrettet. Det var også skadeligt, at der blev talt om en ”Cimber-fidus”. Det kom f.eks. ikke frem, at SAS havde tilbudt overenskomst, eller at medarbejderne var blevet tilbudt at beholde deres hidtidige vilkår, mens de var hos Cimber, og mulighed for at blive tilbageført til SAS.

Michael Hince har forklaret bl.a., at han er ansat som HR-ansvarlig i SAS i Danmark. Han har arbejdet i SAS siden 1996.

Han var på basen i lufthavnen en stor del af den periode, hvor konflikten stod på. Der var en række episoder fredag den 27. februar, hvor han bl.a. mødte grædende personale, der ikke ønskede at gennemføre deres flyvninger, fordi de havde modtaget truende sms'er.

Efterfølgende har han også haft dialog med flere flyvende medarbejdere, som har været berørt af konflikten, og som har udtrykt frustration og vrede. Han har fra en medarbejder, der ikke ønsker at stå frem med navn, og som han ikke kendte i forvejen, modtaget en beskrivelse af, hvordan vedkommende oplevede konflikten i dagene 27. februar-2. marts. Medarbejderen beskrev bl.a., at mødet og forplejningen på Hilton blev finansieret af CAU. Det var således CAUs sekretær, Dorte Eriksen, der betalte regningen.

Jean Pierre Schomburg har forklaret bl.a., at han er næstformand i CAU og har været medlem af bestyrelsen i de sidste fire år.

De 147 medarbejdere skulle flyttes over på en anden overenskomst. SAS spillede voldsomt ud, og CAU skulle give store indrømmelser, hvis der skulle indgås en overenskomst. CAU

var interesseret i at få en overenskomst. De kom dog ikke med et ultimativt krav om overenskomst. Han opfattede det ikke sådan, at CAU's bestyrelse var splittet. Han er bekendt med, at Flemming Jensen kontaktede CAU efter mødet onsdag aften. Han selv var gået med over i CAUs hus. Formanden lå og sov, hun havde over 100 km. at køre hjem. Der var en, der besvarede opkald til formandens telefon, men det var ikke ham. Formanden var bestemt ikke blevet frosset ud.

De indkaldte til medlemsmødet tirsdag den 24. februar 2015 for at orientere om overflytningerne til Cimber. De gjorde det efter, at SAS fredag den 20. februar 2015 ved 16-17 tiden om eftermiddagen havde sendt en meddelelse til de 147 berørte kolleger. CAU havde indtil det tidspunkt siddet i forhandlinger med SAS, og alle ledende medarbejdere havde forladt basen. Det var ufint af SAS. Hensigten med mødet den 24. februar 2015 var at give medlemmerne en gennemgang af forhandlingsforløbet og fortælle, hvad der ville komme til at ske ved virksomhedsoverdragelsen. Indkaldelsen nævnte forberedelser til retssag, fordi de ønskede at orientere om de muligheder, CAU så. Indkaldelsen var ikke rettet mod bestemte medlemmer. De ønskede blot, at alle medlemmer, der ikke var i tjeneste, kom til mødet. En del af de 147 medarbejdere mødte op til mødet. De fremmødte var ikke meget for langstrakte retssager. De forklarede også om muligheden for en lovlig konflikt, når først medarbejderne var etableret hos Cimber. De prøvede at holde ro på mødet, men der begyndte at komme højrostedede tilråb. Stemningen blev anspændt. Til sidst blev bestyrelsen bedt om at forlade lokalet, så de ansatte kunne holde et møde uden dem. Han sagde gentagne gange, at det ville være en overenskomststridig arbejdsnedlæggelse.

Han blev først bagefter bekendt med CAUs kommunikationsansvarlige, Povl Arne Petersens, samtale med journalisten fra Stand By efter mødet den 24. februar 2015. Det var ikke CAUs opfattelse, at der var risiko for en ny arbejdsnedlæggelse om fredagen. Han kan heller ikke tro, at det er det, den kommunikationsansvarlige har sagt til Stand By. Povl Arne Petersen sagde også efterfølgende, at han ikke havde sagt det, han blev citeret for. Han ved ikke, om der blev sendt et dementi ud. Han havde travlt på det tidspunkt, så han havde ikke selv et dementi i tankerne. Merete Scheels udtalelse skal nok mere læses som, at der var god grund til, at folk måtte have afløb for deres vrede og frustration.

De indkaldte den 26. februar til medarbejdermøde den 27. februar 2015. Årsagen til, at de indkaldte til dette møde var, at medlemmerne havde bedt bestyrelsen om et nyt møde, når den

havde talt med SAS. Indkaldelsen indeholdt ikke en opfordring til de tjenestegørende om at møde op, men det var en opfordring til dem, der gik hjemme på ferie eller barsel om også at møde op. Mødet vedrørte CAUs fremtid, idet de var ved at tabe hele overenskomstområdet på gulvet. De overvejede ikke, om indkaldelsen kunne give anledning til en ny strejke, eftersom medarbejderne var gået tilbage i arbejde i mellemtiden. På mødet den 27. februar 2015 præsenterede de, at der ikke var indgået en aftale med SAS. Formanden ridsede det forudgående forløb op, da det ikke var de samme deltagere som ved det tidligere møde. Medlemmerne var generelt utilfredse med den siddende bestyrelse. Der var ikke opfordringer fra salen til arbejdsnedlæggelser. Mødet kom lidt ud af kontrol for dem. Det var meget ubehageligt at sidde som medlem af bestyrelsen, fordi medlemmerne kom helt op til bordet og overfusede nogle fra bestyrelsen. Han forsøgte at berolige. De havde alle sammen været pressede gennem en lang periode. Formanden, Merete Scheel, fik et ildebefindende på mødet den 27. februar 2015. Til sidst endte det med, at et par stykker fra bestyrelsen blev skubbet rundt, og bestyrelsen valgte derefter at følge medlemmernes opfordring til at forlade stedet. De gav medlemmerne chancen for at få talt sammen i håb om at få dæmpet gemytterne. De havde ikke forudset, hvad mødet udviklede sig til.

Han husker ikke, hvor udtrykket ”Cimber fidusen” kom fra, men tror det var fra mediernes. Han brugte også selv udtrykket. CAU så SAS’ køb af Cimber som en finte, hvor man lavede et leasing-setup. De bruger ikke længere udtrykket.

Efter fællesmødet i DA den 27. februar 2015 tog han og Brian Daugaard direkte tilbage til Hotel Hilton for at opfordre medlemmerne til at gå i arbejde igen. De havde fået et pålæg af DA, og det var det, han læste op for medarbejderne. Han gav den melding, han var blevet pålagt på fællesmødet.

Pressen var massivt til stede på Hilton. SAS’ pressechef Trine Kromann-Mikkelsen udtalte sig på tv. Han blev lidt provokeret af udtalelsen. Efter mødet gik han derfor ud til TV2 og knyttede en kommentar til Trines udtalelser. Han var meget bevidst om, at han på det rullende kamera sagde, at han lige havde været inde i salen for at give medlemmerne besked om, at de skulle gå tilbage i arbejde. Det var med at holde tungen lige i munden over for journalisterne, men lige præcis her var han meget skarp på, at han skulle holde arbejdsnedlæggelsen og tvisten om overdragelsen til Cimber adskilt. Han synes ikke, at han ved sine udtalelser til TV2 brugte arbejdsnedlæggelsen som pression. Han var ikke i kontakt med DR Deadline på de

tidspunkter, der fremgår af de fremlagte indlæg fra Twitter. De pågældende hashtags kunne være oprettet af DR på et tidligere tidspunkt og efterfølgende opdateret. På et tidspunkt tog han selv kontakt til Ritzau og oplyste, at de var blevet pålagt at gå i arbejde igen. Han har på intet tidspunkt talt med Nordjyske.

Fællesmødet den 28. februar 2015 i DA var næsten en gentagelse af det, der var foregået dagen før. Han tog igen direkte fra DA til Hilton og sagde til medlemmerne, at de skulle genoptage arbejdet. Det er vi blevet pålagt, det var de ord, han brugte. Der var flere hundrede til stede, så budskabet kom bredt ud.

Efter mødet i Arbejdsretten søndag den 1. marts 2015 var proceduren den samme som tidligere. Han tog direkte til Hilton og læste kendelsen fra Arbejdsretten op.

Efter at have talt med CAUs husadvokat udsendte CAU sent søndag aften en direkte meddelelse til medlemmerne. Den blev sendt ud, fordi de berørte ikke kun var dem, der sad på Hilton, men arbejdsforholdet var i fare for alle.

Møderne på Hotel Hilton blev booket af CAUs sekretariat. Både den 24. og den 27. februar 2015 var der bestilt et dagsarrangement. Et dagsarrangement kostede i størrelsesordenen 50.000 kr. CAU betalte for informationsmøderne på Hilton den 24. og 27. februar 2015. Da bestyrelsen blev bedt om at forlade hotellet, meddelte de Hilton, at de ikke betalte for mere. Hvis medlemmerne ønskede at blive, ville det være for deres egen regning. CAU betalte ikke mere.

I februar 2015 havde CAU godt 1000 medlemmer.

Brian Daugaard har forklaret bl.a., at han i februar 2015 var kasserer i CAU og sad i foreningens økonomiudvalg.

Han husker ikke, at de bad Hilton om at få penge retur for den allerede bookedede dagspakke, da de blev nødt til at forlade mødelokalet.

Dorte Eriksen var med til møderne den 24. og 27. februar 2015. Hun tog sig af det praktiske omkring mødeafholdelserne. Begge dage forlod hun Hilton sammen med bestyrelsen. Hun bistod ikke de strejkende med deres møde.

Jørn Fink har forklaret bl.a., at han har været bestyrelsesmedlem i CAU siden 2014.

Han var på Hilton til de to medlemsmøder, ligesom han var med i Arbejdsretten den 1. marts 2015 og efterfølgende på Hilton. Til mødet den 1. marts 2015 gik Jean Pierre Schomburg på talerstolen for at orientere om resultatet. Der var rigtig mange med til mødet. Der var en trykket stemning. Medlemmerne var sure på bestyrelsen. De havde ikke kontrol over det længere. Nogle af kollegerne var blevet suspenderet, hvilket var med til at gøre medlemmerne endnu mere vrede. Efter mødet på Hilton gik de tilbage til CAU-huset. Han var overrasket over, at medlemmerne ikke gik i arbejde igen.

Parternes argumenter

Klager har anført bl.a., at CAU har begået brud på Hovedaftalens § 2, stk. 4 og på parternes overenskomst for 2014-2017. Påstanden om overenskomstbrud er i sin form velkendt af Arbejdsretten og omfattes af arbejdsretslovens § 9, stk. 1, nr. 1 og 2. En anerkendelsespåstand behøver ikke at indeholde ordet ”anerkende” for at blive taget under pådømmelse. Der nedlægges i øvrigt regelmæssigt tilsvarende påstande i sager for Arbejdsretten, hvor FTF er part, og FTF har ikke tidligere nedlagt påstand om afvisning. Sagen skal derfor fremmes for Arbejdsretten med klagers påstande.

Indklagede har brudt Hovedaftalens § 2, stk. 4, ved i sin adfærd at understøtte iværksættelsen af de overenskomststridige arbejdsnedlæggelser i dagene 24. februar og 27. februar-2. marts 2015. Det må således have stået indklagede klart, at forbundets medlemmer nærliggende måtte opfatte forbundets adfærd som en opfordring og/eller støtte til at iværksætte og fortsætte de overenskomststridige arbejdsnedlæggelser. Indklagedes kommunikation til sine medlemmer og til offentligheden før den 1. marts om aftenen gjorde, at det fremstod tvivlsomt, om forbundet reelt ønskede arbejdsnedlæggelserne undgået og efterfølgende bragt til ophør.

Indklagede undlod forud for iværksættelsen af de overenskomststridige strejker den 24. februar 2015 og den 27. februar – 2. marts 2015 med alle rimelige midler at søge at hindre arbejdsnedlæggelserne.

Bestyrelsesmedlemmerne burde ikke bare have forladt mødet den 24. februar på grund af en ophedet stemning. Det var i den situation, der forelå, også alt for svagt kun at sige til medlemmerne, at man skulle opfordre dem til at genoptage arbejdet.

Da arbejdsstandsningerne var iværksat, undlod indklagede også med alle rimelige midler at søge at få dem bragt til ophør. Med sin kommunikation til medlemmerne og til offentligheden - hvor det var et gennemgående budskab, at arbejdsnedlæggelserne hang forståeligt sammen med en stærk utilfredshed med, at SAS ikke ville imødekomme CAUs krav om at få en overenskomst i Cimber – bidrog CAU tværtimod til, at arbejdsstandsningerne fortsatte.

Et forbund må heller ikke på nogen måde yde økonomisk støtte til en overenskomststridig arbejdsnedlæggelse og må derfor heller ikke betale for afholdelse af møder i forbindelse hermed. Flere forhold tyder på, at CAU har ydet økonomisk støtte til de strejkende, herunder ved betaling af mødelokale på Hotel Hilton. Bestyrelsen har endvidere haft pligt til at udøve sin ret over mødelokalet og ikke blot lade medlemmerne fortsætte med et møde uden bestyrelsens tilstedeværelse.

Indklagede har ved sin adfærd forsøgt at udøve en helt utilbørlig pression over for SAS og har dermed handlet i strid med Hovedaftalen og forudsætningerne for parternes overenskomst.

Indklagede bør pålægges en bod, der som udgangspunkt udmåles i lyset af det tab på ca. 38 mio. kr., som SAS skønsmæssigt er blevet påført som følge af forbundets aftalestridige adfærd.

Indklagede har anført bl.a., at klagers påstande skal afvises, bortset fra bodspåstanden, da disse hverken udgør anerkendelses- eller fuldbyrdelsespåstande, men kun er anbringender til støtte for bodspåstanden.

Med hensyn til frifindelsespåstanden må der lægges vægt på, at indklagede ikke forud for arbejdsnedlæggelserne havde ytret sig på en måde, der af medlemmerne med rette kunne

opfattes som støtte til eller manglende afstandtagen fra overenskomststridige kampskridt. I den første mødeindkaldelse om CAUs forhandlingssituation efter SAS' overtagelse af Cimber, blev det gjort klart, at indklagede forberedte at gå rettens vej for at varetage medlemmernes interesser i forbindelse med overflytningen til Cimber.

Efter at arbejdsnedlæggelserne blev indledt, har indklagede ikke ved råd eller dåd støttet opretholdelsen af arbejdsnedlæggelserne, men har tværtimod taget afstand herfra og utvetydigt opfordret sine medlemmer til at genoptage arbejdet. Indklagede har ikke udøvet utilbørlig pression over for klager, og arbejdet blev da også genoptaget den 2. marts 2015, selv om et positivt forhandlingsresultat om overenskomstsituationen i Cimber ikke var opnået.

Indklagede var berettiget til over for offentligheden i en situation af national interesse at præsentere sine synspunkter om overenskomstdækning i Cimber. Retmæssigheden af klagers frasigelse af overenskomsten i forbindelse med overdragelsen til Cimber var i øvrigt ganske tvivlsom, jf. Arbejdsrettens dom i AR 2015.0328, som blev afsagt med udvidet formandskab. Udtalelserne fra indklagede i skrevne og æterbårne medier skal ses i denne sammenhæng, og indklagede har til stadighed over for medlemmerne fremhævet, at arbejdsnedlæggelse ikke her var et retmæssigt kampskridt. Udtalelserne har således ikke af medlemmerne kunnet opfattes som udtryk for sympati med arbejdsnedlæggelserne.

Klagers suspendering midt i forløbet af 27 medarbejdere med trussel om afskedigelse gjorde det også vanskeligere for indklagede at påvirke medlemmerne til ikke at fortsætte arbejdsnedlæggelsen.

Subsidiært har der i hvert fald alene været tale om, at de påbud, indklagede meddelte de strejkende, utilsigtet har været for svage. Der er ikke ydet forsættlig støtte til arbejdsnedlæggelserne. Indklagede købte en mødepakke og havde reserveret lokalet på Hotel Hilton en hel dag, og bestyrelsen sørgede for, at regningen blev delt op, da bestyrelsen forlod hotellet den 27. februar 2015.

Om klagers bodspåstand har indklagede anført, at størrelsen af SAS' eventuelle tab i givet fald ikke er en relevant målestok for størrelsen af en bod, og i øvrigt er det opgjorte tab udokumenteret.

Arbejdsrettens bemærkninger og resultat

Arbejdsretten finder, at klagers påstand om brud på Hovedaftalen og parternes overenskomst må forstås som en anerkendelsespåstand, selv om klager ikke har brugt ordet ”anerkende” i påstanden, og at klager kan have en selvstændig interesse i at få fastslået et eventuelt overenskomstbrud, uanset om bodspåstanden tages til følge. Arbejdsretten tager herefter ikke indklagedes afvisningspåstand til følge.

En faglig organisation har i medfør af Hovedaftalen og tilhørende protokollat pligt til aktivt at modvirke overenskomstbrud blandt organisationens medlemmer. Det er fastslået i arbejdsretlig praksis, at organisationen med alle rimelige midler skal søge at hindre en overenskomststridig arbejdsnedlæggelse og i givet fald få den bragt til ophør. Hvilke midler, som vil være hensigtsmæssige at bruge, må i første række være op til organisationens skøn, og der må være en vis margen under hensyn til den konkrete situation. Der må imidlertid ikke hos de involverede medlemmer være tvivl om, at organisationen reelt ønsker, at arbejdet omgående skal genoptages, og det er således efter omstændighederne ikke nok, at organisationen formelt giver medlemmerne pålæg om at genoptage arbejdet, hvis organisationens adfærd i øvrigt giver indtryk af, at organisationen reelt accepterer arbejdsnedlæggelsen.

Arbejdsretten finder ikke grundlag for at fastslå, at CAU burde have forudset, at medlemmerne ville nedlægge arbejdet i forbindelse med medlemsmødet den 24. februar 2015. Denne arbejdsnedlæggelse blev da også bragt til ophør før fællesmødet senere samme dag.

CAUs formand gav i CAUs nyhedsbrev udsendt den 24. februar 2015 udtryk for, at der efter hendes opfattelse var god grund til, at medlemmerne var vrede og frustrerede over SAS, og at der var en meget enkel løsning på situationen, nemlig at SAS fulgte CAUs krav om at lade overenskomsten mellem CAU og SAS gælde i Cimber også.

Efter sammenbruddet i forhandlingerne den 25. februar 2015 indkaldte CAU den 26. februar medlemmerne til et nyt medlemsmøde den 27. februar. CAU opfordrede alle medlemmer til at deltage. Arbejdsretten finder, at CAU under hensyn til forløbet den 24. februar havde særlig anledning til at søge at sikre, at medlemsmødet blev afviklet på en sådan måde, at det ikke på ny udviklede sig til en overenskomststridig arbejdsnedlæggelse.

På nyhedssitet Stand By den 25. februar 2015 udtalte CAUs presseansvarlige bl.a., at hvis forhandlingerne mellem CAU og SAS ikke fik et tilfredsstillende udfald, kunne det ikke udelukkes, at det ville komme til nye arbejdsnedlæggelser om fredagen den 27. februar.

Den 27. februar 2015 kædede CAUs næstformand i et interview med TV2 genoptagelsen af arbejdet sammen med udfaldet af CAUs forhandlinger med SAS, idet han bl.a. udtalte, at han håbede, at medlemmerne ville genoptage arbejdet, når SAS meldte klokkeklart ud, at de kunne beholde deres gældende overenskomst i Cimber.

Den 28. februar 2015 bragte TV2's nyhedshjemmeside et foto af et brev, som kabinepersonalet havde sendt til SAS, og hvoraf det fremgik, at de involverede CAU-medlemmer også kædede genoptagelse af arbejdet direkte sammen med SAS' imødekommelse af kravet vedrørende en overenskomst i Cimber.

I et nyhedsbrev, som CAU udsendte den 28. februar, udtalte CAUs næstformand bl.a., at SAS var velkommen til at kontakte ham, ”så vi hurtigst muligt kan få lavet en aftale, så vi kan få vores passagerer tilbage i flyene”.

CAUs repræsentanter har således gentagne gange over for medlemmerne og offentligheden givet udtryk for, at arbejdsnedlæggelserne var affødt af SAS' holdning til CAUs krav om en overenskomst i Cimber, og at der var en sammenhæng mellem genoptagelse af arbejdet og SAS' imødekommelse af CAUs krav. Arbejdsretten finder på denne baggrund, at CAU ikke med alle rimelige midler har søgt at modvirke arbejdsnedlæggelsen, der blev indledt den 27. februar 2015, og at bringe den til ophør. CAU handlede på en måde, som var egnet til at skabe det indtryk hos medlemmerne, at CAU reelt så positivt på arbejdsnedlæggelsen og accepterede den, selv om man på de møder, man havde indkaldt til, med henvisning til afholdt fællesmøde opfordrede medlemmerne til at genoptage arbejdet.

Under hensyn til de alvorlige følger for SAS og passagererne samt forløbet den 24. februar 2015 havde CAU en særlig pligt til at udfolde aktive og tydelige bestræbelser på at modvirke den overenskomststridige arbejdsnedlæggelse den 27. februar-2. marts 2015. Arbejdsretten finder, at CAU ikke har opfyldt denne pligt, idet man som anført har handlet på en måde, der var egnet til at skabe tvivl blandt medlemmerne om CAUs afstandtagen fra de

overenskomststridige arbejdsnedlæggelser og om, hvorvidt CAU reelt ønskede dem bragt til ophør omgående og uafhængigt af, om CAUs ønske om en overenskomst blev opfyldt.

Som følge af det anførte finder Arbejdsretten, at CAU har overtrådt Hovedaftalens § 2, stk. 4, som efter overenskomsten er tiltrådt af parterne.

Ved udmåling af bod må der tages hensyn til konfliktens karakter og omfang, de økonomiske skadevirkninger for SAS af den overenskomststridige arbejdsnedlæggelse og CAUs rolle i forbindelse med arbejdsnedlæggelsen.

Arbejdsretten lægger i skærpende retning navnlig vægt på, at CAU søgte at koble de overenskomststridige arbejdsnedlæggelser sammen med CAUs forhandlinger med SAS om en overenskomst i Cimber med henblik på at opnå det forhandlingsresultat, som CAU ønskede. Arbejdsretten lægger endvidere til grund, at arbejdsnedlæggelserne har medført et betydeligt økonomisk tab for SAS.

Boden findes på denne baggrund passende at kunne fastsættes til 1 mio. kr.

Thi kendes for ret:

Cabin Attendants Union har begået brud på Hovedaftalens § 2, stk. 4.

Cabin Attendants Union skal inden 14 dage til Dansk Arbejdsgiverforening betale en bod på 1 mio. kr.

I sagsomkostninger til Arbejdsretten skal Cabin Attendants Union inden samme frist betale 2.000 kr.